

שערים המצוינים בהלכה

שיח עשיר וסוחף בתורתו ובמשנתו של איש אלוקים קדוש כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל

עם הגה"ח רבי אליעזר ברוד שליט"א רב היישוב כרמי יוסף

לרגל יומא דהילולא רבה בג' תמוז ולרגל השלמת סדרת ספריו 'שערי יורה דעה' ג"ח

"ידעני על אנשים רבים שנכנסו בקודש פנימה ל'יחידות' והרבי היה ממש מפציר בהם שיכתבו את חידושיהם וידפיסו אותם בהקדם, וכך היה גם שעה שנכנסו לפניו אנשים או רבנים מחצרות קודש והיכלי תורה מכל העולם כולו, שהיה מעודד ומפציר בהם שידפיסו את דברי התורה של הצדיקים שלהם למטה בית אבותיהם. כמובן שגם בביקורי אדמו"רים אצלו משך כל השנים, היה הרבי מתעניין האם מדפיסים הם את כתבי הצדיקים או את כתבי חידושיהם האישיים, ובכל עת מצוא היה עומד ומדגיש את החשיבות שיש בדבר ההדפסה וההפצה".

ממשיך הגר"א ברוד ואומר לנו: "כל זאת עוד לפני שדיברנו על העושר העצום של תורתו וספריו של הרבי מליובאוויטש הנחשבת למיוחדת בחידושיה על תורת קודמיו. הן בהיקפה הנדיר והן בסגנונה המיוחד ובגיוון שבה. בשונה מקודמיו, עיקר תורתו של הרבי היא בשיחותיו, זאת בנוסף לריבוי מאמרי החסידות. בשיחות נתבארו עניינים מכל חלקי התורה והתאחדו לתורה אחת. חלק הארי שבהם הוגה על-ידו ויצא לאור בסדרת 'ליקוטי שיחות', כאשר שאר השיחות שלא הוגהו נדפסו בסדרת 'שיחות קודש' באידיש וסדרת 'התועודיות' בלשון הקודש, זאת בנוסף לעוד ריבוי ספרים שכתב ושנערכו מתורתו.

"הרבי מליובאוויטש נתפס בעיני הציבור הכללי כאחד המנהיגים הדגולים ביותר שעמדו לכלל ישראל בדורות האחרונים, דמות פלאים שאיחדה וייחדה את ההדות הנאמנה על כל שבטיה וגוויניה בשליחות קודש הנחשבת למעלה מהשגתנו, אולם לפני הכול, היה הרבי איש של תורה, ענק בתורה. דברי התורה היו חייו, ובאהבתה

הספרים בעולם התורה, והם מחפשים אחרי נושא מעניין שיתפוס את הציבור; לעומתם יש כאלו שכותבים ספר לאחר שהם מזהים חסר מסוים בתחום הספרות התורנית, והם מבקשים למלא את החלל עם הספר שהם יכתבו. זכותו להימנות בסייעתא דשמיא על אלו הנמצאים בצד השני, כי כתיבת הספר 'שערי יורה דעה' אכן הגיעה לאחר זיהוי החסר הגדול של הבנה בסיסית, נכונה וטובה בלימוד השו"ע ונושאי כליו, אך לצד זאת לא זנחנו את העמקות ואת הפלפולים המובאים גם הם בין דפי הספר, כל חלק במדור המיועד לו".

תורתו של הרבי

בראשית דבריו מתעבב הגר"א ברוד ממושכות על מפעל חייו של הרבי מליובאוויטש שהיה כולו-תורה כפשוטו: "בשעה שאנו מדברים על סדרת הספרים שזכיתי להוציא לאור עולם, יש להקדים ולציין את החשיבות העצומה שרכש הרבי לכל מחברי הספרים התורניים, בהיותו מחוק ומעודד אותם בכל לב בכל נפש ובכל מאוד להמשיך ולהכיר עוד ועוד ספרים כיד ד' הטובה עליהם, בראותו בכך את עניין הפצת התורה והחסידות על פני כל הארץ. על כך יכולים לספר ולהעיד כמעט כל מי שזכה להיכנס ל'יחידות' אצל הרבי או עבר לפניו בשעת חלוקת הדוללים, כמה היה מתעניין סביב נושא כתיבת והדפסת ספרים, עד שכולם ידעו כי דבר זה הוא ממש בציפור נפשו הטהורה.

אור יקרות נפלא נגלה והופיע בעולם התורה והחסידות בימים האחרונים, עם הגעת הספר הנאדר בקודש 'שערי יורה דעה' על הלכות תערוכות, ובכך הושלמה הסדרה המשולשת לתפארה עם דבר דבור על אופניו, שלשה ספרים המאירים באספקלריה מחודשת את השו"ע ונושאי כליו בהבנה מושלמת ובהיקף כללי מכל הזוויות, ערוכים וכתובים בטוב טעם ודעת למען תרוץ בהם יעני הקורא והמעין, משם תוצאות חיים של יסודות איתנים ועמודי התווך לכל הבאים בשערי לימוד שו"ע יורה דעה.

המלאכה המפוארת היא פרי עטו ומעשי ידיו של הגה"ח רבי אליעזר ברוד שליט"א רב היישוב 'כרמי יוסף', מחשובי הרבנים בחצר הקודש ליובאוויטש וחתנו הגדול של הגה"ח רבי מרדכי שמואל אשכנזי זצ"ל רבו של כפר חב"ד. "בחסידות חב"ד ישנה הקפדה מיוחדת על לימוד הלכה למעשה, עד לקבלת סמיכה לרבנות", אומר לנו הגר"א ברוד בשיחה מיוחדת להמבשר תורני לרגל יומא דהילולא רבה של כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל החל בג' תמוז הופעת הספר 'שער יורה דעה' חלק שלישי, בשעה טובה ומוצלחת. "כבר בשנת תשי"ב עורר הרבי שאברכים ונחורים ירכשו ידיעות בש"ס ופוסקים ויקבלו סמיכה להוראה, והזכיר בהקשר לזה את העובדה שהרבי הריי"צ זי"ע קיבל סמיכה עוד לפני החתונה".

לימוד 'אליבא דהלכתא' הוא לימוד מתוך מטרה להגיע להלכה פסוקה. ופירושו, שגם כאשר לומדים נגלה, גמרא וראשונים, צריך שתהא מטרה ללמוד את ההלכה הפסוקה כפי שהיא מסוכמת ונפסקת בשולחן ערוך. ישנן מסקנות שונות העולות מתוך הפלפול בסוגיא, אך כאשר האדם רואה את ההלכה הפסוקה ומשתדל שמסקנותיו הלימודיות יהיו בהתאם, לימודו הוא באופן מיושר ואמיתי יותר.

הגר"א ברוד מספר לנו כי כבר בימי בחירתו, עת למד בשיבתו של הרבי מליובאוויטש ב-770 משך חמש שנים, היה הוגה רבות בלימוד שו"ע יורה דעה, כהוראתו של הרבי ללמוד הלכה לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא ואף להשתדל להוציא סמיכה לרבנות לפני הנישואין. "כבר אז ראיתי ושמת לב, כי בעוד שעל הגמרא יש מפרשים וביאורים בשפע גדול הן בראשונים והן באחרונים, הרי שעל השו"ע כמעט ואין כדוגמה הזו, וראי שלא ספרי עזר של שקלא וטריא או סיכומים מלוקטים וביאורים מתומצתים.

"החסר הגדול הזה הביא אותי למצבים רבים בהם נתקלתי בט"ז מוקשה או בש"ך סבוך, ולא מצאתי ידי ורגלי במבוכה זו. כמובן שיש את החיבורים של האחרונים על השו"ע, אך גם אם הם מסבירים את הסוגיא ההלכתית, זה רחוק מאוד מהלשון המקובלת בימינו להבין דבר מתוך דבר במילים קצרות ומתמצותות, ולכן כבר בימי הבחורות עלה ברעיוני החשק והרצון להוציא לאור ספר בנוא היום שיבאר היטב את כל הפרטים הקטנים והגדולים של השו"ע, הן את דברי המחבר והרמ"א, והן את דברי הט"ז והש"ך, בלי לוותר על אף פרט".

"חשוב לציין בראשית הדברים, כי ישנם שני אופנים לכתיבת והדפסת ספר, מדגיש הגר"א ברוד בשיחה עמו. "יש אנשים תלמידי חכמים המעוניינים להוציא ספר ולהימנות על מחברי

ללמוד מהרבי מהי דביקות בתורה. הגר"א ברוד שליט"א בשיחתו 'המבשר' - צילום אברהם קטוב, שבועון כפר חב"ד

שגה תמיד. הוא היה למדן בקנה מידה בלתי רגיל, גם בקני המידה של למדנים עצומים. כל חדרי התורה פרוסים היו לפניו כשמלה – תלמוד בבלי, תלמוד ירושלמי, מדרשי הלכה, מדרשי אגדה, מפרשי התלמוד, פוסקי ההלכה, קבלה, מוסר, חסידות – כל אלו היו שגורים על לשונו כאילו הרגע סיים ללמוד אותם. בעומדנו ימים ספורים אחרי כ"ח סיון, יום הגעתו של הרבי לאדמת אר"ב לפני 80 שנה בשנת תש"א, מזכיר הגר"א ברוד כי באותו יום שלח הרבי הרי"צ ז"ע ארבעה מחשובי החסידים שייסעו לנמל ניו-יורק לקבל את פני הרבי והרבנית, בעודו מקדים וחושף לפנייהם בהפתעה גמורה כמה ממעלותיו של חתנו-חביבו, הרבי מליובאוויטש: "אגלה לכם מי הוא: הוא עורך 'תיקון חצות' בכל לילה. הוא בקי בעל-פה בבבלי עם הר"ן הרא"ש והרי"ף, בירושלמי ונושאי כליו. ברמב"ם וב'ליקוטי תורה' עם כל ה'עיונים

פלפול התלמידים בתורת הנגלה ובתורת החסידות. אחד מני אלפי רבבות קבצים תורניים שיצאו לאור בעידודו הנמרץ של כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל

[הגהות הצמח צדק' בתוך ה'ליקוטי תורה' הנפתחים בדרך כלל במילה 'עיון']. הרבי הרי"צ הוסיף ואמר: "ומכל מקום הולך עם הנובע כלפי מטה". בהתכוונו לכך שהרבנים נוהגים בדרך כלל ללכת עם קובע רבני מורם, ואילו הרבי הולך עם קובע קנייטש מופנה למטה...

התוועדות עשירות במדע וחכמה

מתי בעצם זכו החסידים להישאף לגאונותו מרקיטת השחקים של הרבי זצוק"ל?

"כידוע, היה הרבי יושב בחדרו והוגה תורה שעות ארוכות משך היום, כאשר מוחו העיוני והעילויי היה מעלה יומם ולילה עוד ועוד חידושים נפלאים בעסק התורה הקדושה. אולם מה שהיה נגלה לעיני כול בחוצות, היה בעיקר בשעת ההתוועדות המרכזיות בשבתות וביומי דפגרא. בהשתתפות אלפי החסידים ועמך בית ישראל שזכו לשאוב מלוא חופניהם במעיין הנובע באר מים חיים של תורה וחסידות, כנתינתם מסיני".

"הבקיאות העצומה וחידושי התורה העמוקים שהגה באו לבטיטו פומבי בהתוועדות' שהרבי היה עורך", מוסיף הגה"ח רבי אליעזר שליט"א. "עבור משתתפי ההתוועדות הייתה זו חוויה רוחנית יוצאת דופן. משהו, ויותר משהו, מן החוויה הזאת עורו שמור עבור המביט בסרט ההקלטה מן התוועדות שהוסרטו, או הקורא מן הכתב את תמלוליהן שנכתבו על ידי ה'חוזרים'. [אגב, הגר"א ברוד עצמו נמנה על ה'חוזרים' בימי בחירתו].

"סיבות שונות מסבירות חוויה נהדרה זו, ובראשן: העושר הרוחני העמוק שהתוועדות זימנה למשתתפיה, במובן

האינטלקטואלי והאמוציונאלי כאחד. היה זה מסע מופלא בכל חדרי תורה ועבודת ה'. במשך ארבע, שש או שמונה שעות היה הרבי מנגן עם הקהל ניגון דביקות ושמהה, אומר דברי התעוררות חסידיים נוקבים עד תהום ומרוממים עד שמים, כאשר לא אחת היה קולו של הרבי נשנק מדמעות, והיו גם פעמים שפרץ בבכי והלפו רגעים ארוכים עד שכבשו; מאמר חסידות ושיחות בענייני דיומא.

"מלבד כל אלו, היה הרבי מתגלה בהתוועדות כ'ראש ישיבה' – שכן פעמים רבות חלק מן השיחות שנשא היו למעשה 'שיעור כללי' עמוק בתלמוד והלכה בסגנון העיוני הלמדני הישיבתי. חלק משיחותיו של הרבי הועלו על הכתב על ידי צוות כותבים. הטיטות היו מוכנסות לעיונו של הרבי, שהיה עורכם ומוסיף הערות תמציתיות. התוצאה הסופית נדפסה בסדרה העצומה בעלת השם הפרואי: 'ליקוטי שיחות'.

"ברגיל, את שיחות אלו של עיוני תלמוד והלכה קישר הרבי לפרשת השבוע (או להדרן על מסכתא, הש"ס או הרמב"ם), וכך

אבות הנלמדת בשבת זו, היות וההתוועדות הייתה מתקיימת בשעות אחר"צ של השבת. כמו-כן היה מתעכב ומבאר בכל שבת על קטע מתורת הקבלה מחיבורו של אביו, המקובל הרה"ק רבי לוי יצחק שניאורסון ז"ע, שכתב ב'ליקוטי לוי יצחק' הערות על הוזה"ק, והרבי היה מוסיף ומתפלפל בביאורים על פי קבלה וחסידות.

"מתוך אותן ארבע שעות של התוועדות שבועית, אפשר לומר בוודאי שלכל הפחות שלש וחצי שעות היו רק סביב התורה ופירושה בעיון ובעמקות, בגאונות ובהריפות, שהדהימו את כל השומעים והנוכחים. בכל שבת שהיו מדפיסים את תוכנה של ההתוועדות, יכלו לראות עד היכן מגיעה גאונותו המובהקת של הרבי שכללה בתוכה את כל התורה כולה, שהיה מביא ומולך מהכא להתם בידענות ובהרחבה כמי שצולל במים אדירים ומעלה בחכתו מרגליות טובות ופנינים יקרים ונבחרים.

"הרבי היה עבורנו המלאך העומד על גבינו ומכה על הקודקוד באמירת 'גדל', כי אנו שזכינו להסתופף בארבע אמותיו הטהורות

"...הרבי מליובאוויטש נתפס בעיני הציבור הכללי כאחד המנהיגים הדגולים ביותר שעמדו לכלל ישראל בדורות האחרונים, דמות פלאים שאיחדה וייחדה את היהדות הנאמנה על כל שבטיה וגווייה בשליחות קודש הנחשבת למעלה מהשגתנו, אולם לפני הכול, היה הרבי איש של תורה, ענק בתורה. דברי התורה היו חייו, ובאהבתה שגה תמיד..."

ולראות מקרוב את התמדתו הגדולה וגאונותו העצומה, קיבלנו מושגים חדשים ונעלים בחובת השעה לעסוק בדברי תורה יומם ולילה, כפשוטו. לא זממן פורסמה עדותו המפעימה של אחד מגדולי ראשי הישיבות בחצר הקודש ליובאוויטש, שראה בעצמו איך בליל שמחת תורה אחרי השעות הארוכות של עבודת הקודש בריקודי ההקפות עד השעות הקטנות של הלילה, נכנס הרבי לחדרו והסתער על הגמרא, בהתחילו ללמוד בשקידה ובקול רב, עד שהיה נראה כאדם רעב שלא הכניס לפיו דבר מאכל כלשהו כבר כמה ימים".

שבעת קני המנורה

מוסיף הגר"א ברוד לארוג זיכרונות נפלאים מימי לימודו בצילא דמהימנותא:

"הרבי דרש ונתבע מאיתנו להיות מתמידים ומחדשים בתורה, ואף הוא עצמו היה הדוגמה האישית לכך בכל צעד ושעל. כידוע, ייסד הרבי בראשית שנות נשיאותו את המושג העליון של 'שבעת קני המנורה', ומטרתו שיהיו שבעה בחורים בישיבה שמצטיינים

גם באו בדפוס. אך לאמיתו של דבר גלומים בתוכם 'מערכות' עיוניות החיות בפני עצמן, והעוסקות לעומק ולרוחב בכל מרחבי סגוית הש"ס והש"ע, ושם בעיקר זכינו להיחשף לעומק גאונותו האדירה ובקיאותו הנרחבת של הרבי בכל ממכני התורה כולה".

ובהם נהגה יומם ולילה

ממשיך הגר"א ברוד שליט"א ומספר לנו: "בימי בחרותי זכית להיות במחיצתו של הרבי כמה שנים, ובאותן תקופות היו ההתוועדות נמשכות על פני ארבע שעות בערך. אמנם היו התייחסויות מצידו של הרבי לנושאים כלליים הנוגעים לאידישקייט ולמצב בעולם בארץ ובגולה, אולם רוב ההתוועדות היו בעלות אופי מובהק של תורה ועיון. החל משנת תשכ"ה, היה הרבי מתעכב בכל שבת על דיוק לשון ברש"י מפרשת השבוע בעמקות ובאריכות נפלאה, וכן על הלכה ברמב"ם הנלמדת באותה שבת במסגרת לימוד היומי שקבע והתקין הרבי משכבר הימים, לימוד שהיה חביב עליו מאוד כידוע.

"בשבתות הקיץ היה מזכיר גם משנה הקשורה ללימוד פרקי

הנחת-רוח הגדול ביותר. הגרמ"ש אשכנזי זצ"ל (מימין) עם חתנו חביבו יבלח"ט הגר"א ברוד שליט"א

התקבלו בחיבה בעולם התורני: החיבור המושלם על שו"ע יורה-דעה

אנו פונים אל הגר"א ברוד שליט"א ומבקשים לדעת: מתי גמלה אצלכם ההחלטה להתיישב ולכתוב את הספרים?

"אחרי נישואי המשכתי ללמוד הלכה ושוב נתקלתי על בסיס יומי בעובדה הפשוטה שכמעט ואין ספרי יסוד להסבר ולהבנת דברי השו"ע ומפרשיו. ראייה והרגשה זו רק חיזקה אותי בתוך-תוכי שהגיע הזמן להתחיל לכתוב חיבור מושלם על שו"ע יורה דעה, שייתן את הכלים הנכונים והעשירים בשפה ברורה ונעימה לכל הלומדים. גם בהמשך, במסגרת התפקיד כראש בית מדרש להוראה בכפר תב"ד אור מנחם, שם לומדים שו"ע יורה דעה בכדי לקבל תעודת הסמכה לרבנות, הרי שהלימוד הוא כמובן לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא עם כל הפרטים, ושוב ראיתי מקרוב עד כמה זה חסר ומתבקש בהקדם".

"למזלי לא חשבתי ולא ידעתי עד כמה מורכבת המלאכה הסובבה לכתוב ולהדפיס ספר, מספר לנו הגר"א ברוד שליט"א. "בדיעבד התברר כי מדובר בפרויקט רחב-ממדים שדורש השקעה גדולה ומרובה בלי סוף, אתגר רציני שסחט כוחות גוף ונפש משך שנים רבות. ייתכן ואם הייתי יודע על כך מראש, אולי לא הייתי נכנס לזה; אבל למרע, לאחר שבסייעתא דשמיא שלושת הכרכים של 'שערי יורה דעה' כבר מודפסים ומופצים באלפי עותקים, והתגובות המעוררות מגיעות מכל העולם התורני ב"ה, הרי שיועד אני כי מקום הניחוץ להיתגרד בו מן השמים, היא"ר ולהנהיר את עיני הלומדים בדרך סלולה ובמסילה ישירה".

מה היה הספר הראשון עליו התחלתם לכתוב את החיבור?
"החיבור הראשון היה על הלכות בשר בחלב, השני על הלכות מליחה, והשלישי שהופיע זה עתה הוא על הלכות תערובות, ובכך הושלמה הסדרה הנחוצה הזו שבוודאי ייתן ונותנת כלים ועזרים לכל הלומדים בהם. בשלושת הספרים כלולים עיקרי היסודות של הוצאת הסמיכה להוראה בלימוד שו"ע יורה דעה, הן בתחום הכשרות והן בתחומי איסור והיתר, עם המון נושאים ותת-נושאים המהווים אדנים בסיסיים לכל המעוניינים ללמוד הלכה למעשה ולצאת עם סמיכה לרבנות בבוא העת.

"אין זה סוד שהשאיפה הראשונה של כותב ומחבר ספר היא שתקבל בחיבה ובהערכה בעולם התורה והחסידות, וזה מה שאכן עוודד אותי להמשיך ולכתוב את שני הכרכים הנוספים, לאחר שהתקבלו כל-כך הרבה משוברים חיוביים ומעודדים מכל גווני הקשת של ציבור הלומדים של שו"ע יורה דעה, כאשר בכך הבנתי כי אכן זכיתי לקלוע השערה והיה זה דבר מתבקש בעולם התורה, וכפי שציניתי

מראש שבחתי לכתחילה בדרך של הוצאת ספר שיש בו חסר בשדה הספרות".

שמלה פרושה כשולחן הערוך

איך בנויים הספרים וכיצד מחולקים הם המדורים בתוכם?
"בראש הספר מופיעים דברי המחבר והרמ"א לפי סדר הסימנים בשו"ע יורה דעה כמתכונתם, ומשם מתחלק הספר לכמה נושאים. יש את המדור שנקרא 'נתיב הט"ז ונתיב הש"ך', שהוא מבאר ביסודיות את כל דברי הט"ז והש"ך בלשון צחה ונקייה, אם יש מחלוקת בין הט"ז לבין הש"ך או מביאים את הצדדים של כל אחד בהסבר מפורט, וכן אם יש מחלוקת ביניהם במקומות אחרים בשו"ע והיא קשורה לנושא שלנו – אנו מצטטים את דבריהם באותו מקום, וכך מקבל הלומד רקע ברור ונהיר על כל דבריהם בהרחבה.

"המדור השני נקרא 'הרחב דבר', שהוא שקלא וטריא המסכם את הנושא בהרחבה עם ציון מראי-מקומות והבאת דבריהם של המפרשים הנוספים. המדור השלישי הוא 'פסיקת ההלכה', להביא את דברי הפוסקים האחרונים שהעלו תבונה לדינה. במסגרת זו השתדלתי כחסידי חב"ד, להביא גם את פסקי ההלכות של אדמו"ר הזקן בשו"ע הרב, למרות שאין שו"ע הרב על יורה דעה, הרי יש המון נושאים המבוארים ביו"ד ומובאים בשו"ע הרב על אור"ה, ובנוסף לכך הבאתי גם פסקי הלכות מתוך שו"ת 'צמח צדק' ומתוך הס' 'שארית יהודה' מאתו של אדמו"ר הזקן, וכמובן גם ענייני הלכות מתוך יומרו של הרבי מליובאוויטש שזורים בתוך הדברים".

מציין הגר"א ברוד שליט"א בנועם שיחו: "הספר במהותו אינו בנוי במתכונת של פלפולים, אלא הוא מחולק לכמה נושאים השווים לכל נפש. מי שרוצה להבין טוב את הרמ"א והמחבר וכל קטע של ט"ז וש"ך, יש לו את 'הרחב דבר' שנותן לו אספקלריה מורחבת על כל הנושא באופן קריא ומתומצת. אברך כולל שנכנס אל הסוגיא ורוצה לדעת מה קורה ומה הדין, מה הט"ז שואל ומה תירוץ, יש לו את 'נתיב הט"ז ונתיב הש"ך', שהענין בו מאוד עוזר להבין. "בשעה שכתבתי את הספרים, ראיתי לנגד עיני את התלמידים שלי שלומדים כעת את ההלכות האלו, מתוך מחשבה והרהור עליהם, מה הם צריכים בשביל לדעת ולהבין כראוי וכנכון. לכן השתדלתי לתמצת את הנקודות הנכונות, אבל במקום שהיו צריכים להרחיב, הרחבתי. אחרי הכול הרי אין הנחתום מעיד על עיסתו, אבל ברור לי כפי שמעתי מהרבה אנשים הלומדים את הספרים, בהם גם אברכים ובחורי ישיבה ובני תורה שמאוד נעזרים בהם, מה שנותן ומכניס בי את החשק להמשיך".

מה'קנים' כתב לרבי על גבהות הלב שהוא מרגיש בעקבות כך, ביטל זאת הרבי וכתב לו שהישות באה "מהחמץ שבאדם, ולא חס ושלום מלימוד תורה ודא"ו".

"הרבי היה שמח מאוד על כל חיבור וקובץ תורני שיצא לאור על ידי אחד מהחסידים, ולבני הקבצים עם הפלפולים של תלמידי הישיבות של ליובאוויטש ברחבי העולם, היה הרבי דורש ותובע שידפיסו אותם אחת או פעמיים לשנה, כי הייתה לו שמחה גדולה בכך, בראותו בהדפסת ופרסום התורה שיש אצל החסידים מעלה גדולה ביותר של הפצת מעיינותיה של תורת החסידות חוצה ופנימה.

"סיפר לי פעם חותני הגרמ"ש אשכנזי זצ"ל אב"ד כפר תב"ד, שבאחת הפעמים לאחר שהוציא לאור את אחד מספריו ושלח אותם אל הרבי, שח לו המזכיר הוותיק הר"ח ח' יהודה לייב גרונר ז"ל משפט מדהים המסכם את כל הנאמר לעיל: דע לך, כי לרבי יש בוודאי נחת רוח ושיבועת רצון מכל המוסדות הקמים והמתפתחים בכל העולם כולו, וכמובן גם ממוסד השלוחים הפרושי בכל קצווי תבל ומכניס המון אידישקייט בנשמות ישראל בכל מקומות מושבותיהם, אבל ההרגשה האישית שלי היא שהנחת-רוח הגדולה ביותר שיש אצל הרבי, היא כשהוא רואה אברך משלנו (אונוערער א יונגערמאן) שמוציא ספרים תורניים..."

להיות מונחים בלימוד

מה נוכל למסור לקוראים שיח' מפי הרב שליט"א לקראת ג' תמוז?

"בהגיע לקראתנו יום ג' תמוז, יומא הדילולא של כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל, הרי שכל אחד מחפץ לעצמו דבר-מה מתוך דמותו רבת ההוד וההדר של הרבי, כדי להיאחז בקצה שולי אדרתו הטהורה ולזכות לגעת באפס-מה בתחתית הסולם של מדרגותיו הגבוהות והנשגבות, ולכן חשוב וכדאי מאוד שכל אחד ייקח לעצמו את נושא לימוד התורה וכתובת חידושי תורה, שהם כאמור היו ממש נקודת חיותו הפנימית של הרבי, להיות מונחים בתוך התורה בעיון וביגיעה, והיא זו שתהיה מרכז חיינו היומיומיים.

"הרב אמר פעם הגדרה משמעותית מאוד לאחד מראשי הכוללים, שהלימוד ככולל צריך להיות באופן ובדרגה שכזו, עד שאברך ימצא את חברו ברחוב ויאמר לו יתיך ומיד: 'עלתה לי עכשיו סברא הפוכה ממה שדיברנו מקודם בשעת הלימוד ככולל...' לא להיות 'אברך כולל' רק בשעה שנמצאים בין כותלי בית המדרש, אלא להיות בכל המהות אברך תורני וחסיד, כאשר מובן מאליו כי לדרגה שכזו אפשר להגיע רק על ידי עיון ועמקות בתורה בכל הכוחות, כפי שזכינו לראות אצל הרבי שהיה דוגמה חיה עבורנו בכך ואף תבע זאת ממנו בכל עת מצוא".

מסיים הגר"א ברוד את אצורות זיכרונותיו על הרבי מליובאוויטש זצוק"ל בשפה ברורה ובנעימה:

"שמעתי מקני החסידים, כי בתקופה שלפני עלות הרבי לנשיאות – עוד בחיי חותנו הגדול הר"ק הרי"צ מליובאוויטש ז"ל, היו הבחורים נגישים אליו לשאול אותו מראי-מקומות בכל סוגיות הש"ס, ביודעם כי בקי וחרוף הוא בכל התורה כולה. אמנם לאחר שהגיעו הדברים לאוזני הרבי הרי"צ, שלח למסור להנהלת צוות הישיבה ולבקש מהבחורים שיפסיקו להטריד את הרבי מרצף תלמודו העיוני, כי הזמן יקר מאוד אצל חתנו חביבו וחבל על זמנו המתבזבז על ענייני תשובות על מראי-מקומות וציוני דברים ברחבי התלמוד.

"אכן זכינו לראות זאת עין בעין את חשיבות ניצול הזמן התמידי אצל הרבי, שמצידו גם לא יכול היה לסבול ולהבין כיצד בחורים צעירים מבזבזים את זמנם להבל ולריק, במקום לשבת וללמוד בתוך היכל הישיבה ולהגות באמרי שפר. זכורני כמה פעמים מתקופת לימודי בישיבה ב-770, שהרבי מצא בחורים מסתובבים בחוץ עת היו אירועים שונים בחצר הקודש, והיה גוער בהם בחריפות: 'מה אתם עושים כאן? שבו והיכנסו ללמוד!' וגם מה שראינו תמיד איך היה הולך במרוצה ובצעדים מהירים, ולפני שהגיע אל הדלת כבר החזיק את המפתח בידו כדי להסוך את הרגעים הבודדים האלו, מתוך ניצול מקסימלי של כל רגע ורגע לתורה ולעבודה".

לא נותר לנו אלא לברך ולאחל לאיש שיחננו, הגה"ח רבי אליעזר ברוד שליט"א, לזכות ולהמשיך להפיץ מעיינותיו הברוכים חוצה בתורה ובחסידות, לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו ולהנהיר עיני ישראל בהלכה ובהוראה עוד רבות בשנים, אמן ואמן.

שעות מרוממות בעיון התורה. כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זצוק"ל בהתוודות עם החסידים | שבעון כפר תב"ד